

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและการนำสารธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ต้องขังใน
เรือนจำกลางคลองเปรม

ผู้วิจัย นายครูช ประดิษฐ์ทรง **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดิพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ (2) อาจารย์จวน คงแก้ว
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สื่อที่ใช้เผยแพร่ธรรมะของเรือนจำกลาง
คลองเปรม (2) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและเปิดรับสารของผู้ต้องขัง (3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ
ทางประชากรกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้ต้องขัง (4) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร
กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้ต้องขังและการนำความรู้ด้านธรรมะไปปฏิบัติภายหลังได้รับการ
ถ่ายทอด

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ต้องโทษคดีอาญาเสพติดภายใน
เรือนจำกลางคลองเปรม เนื่องจากเป็นเรือนจำที่มีลักษณะลหุโทษ คือ โทษตั้งแต่ 6 เดือน - 40 ปี และเป็น
ผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาเด็ดขาดแล้ว จำนวน 405 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และการกระจายค่าข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า (1) สื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ธรรมะของเรือนจำกลางคลองเปรม
ได้แก่ สื่อบุคคล ประเภทอนุศาสนาจารย์ (2) ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและเปิดรับสารจากสื่อ
บุคคล ประเภทอนุศาสนาจารย์ และพระสงฆ์มากที่สุด (3) ระดับการศึกษาของผู้ต้องขัง มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับและสื่อบุคคลประเภทพระสงฆ์ (4) ระดับการศึกษา
กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและการนำความรู้ด้านธรรมะไปปฏิบัติภายหลังได้รับการถ่ายทอดไม่มี
ความสัมพันธ์กัน แต่มีข้อค้นพบว่าวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านธรรมะโดยสื่อบุคคลประเภทอนุศาสนาจารย์
และพระสงฆ์ในกิจกรรมการสวดมนต์ทำวัตรเช้า กิจกรรมการนั่งสมาธิ วิธีการประเมินผลการรับรู้สาร
ธรรมะแบบพูดคุย มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ด้านธรรมะไปปฏิบัติภายหลังได้รับการถ่ายทอด โดยมี
ข้อเสนอแนะ 1) เรือนจำกลางคลองเปรมควรพิจารณาปรับระยะเวลากิจกรรมจิตภาวนาสมาธิ ให้มากขึ้น
2) ควรพิจารณาให้มีการจัดฝึกอบรมธรรมะปฏิบัติในระดับสูงเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่อนุศาสนาจารย์ ใน
การนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ต้องขัง 3) ควรพิจารณาเพิ่มปริมาณของอนุศาสนาจารย์ และเพิ่ม
ปริมาณการนิมนต์พระสงฆ์ ในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาธรรมะให้แก่ผู้ต้องขัง

คำสำคัญ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ การนำสารธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวัน เรือนจำกลางคลองเปรม

Thesis title: Media Exposure and Dharma Usage in Daily Life of Klong-Prem Central Prisoners

Researcher: Mr.Darut Praditsong; **Degree:** Master of Communication Arts;

Thesis advisers: (1) Dr.Titipat Iam-niran, Assistant Professor; (2) Juan Khongkaew;

Academic year: 2006

ABSTRACT

The objectives of this research were to study (1) media used to preach Dharma, or Buddhist teachings, at Klong-Prem Central Prison; (2) prisoners' behavior in being exposed to the media and receiving the messages; (3) the relationship between demographic characteristics and exposure to media; and (4) the relationship between exposure to media and utilization of the knowledge of Dharma in practice after receiving the message.

This research was a quantitative study. The sample consisted of 405 prisoners at Klong - Prem Central Prison who were convicted of drug-related offenses and sentenced to terms of 6 months to 40 years. Data were collected using a questionnaire and analyzed using means, standard deviation , Chi-square and Descriptive Statistics.

The results showed that (1) the most appropriate medium for teaching Dharma at Klong-Prem Prison was personal media in the form of a certified religious teacher; (2) The research participants were most receptive to teaching from a certified religious teacher or a monk; (3) Prisoners' educational level was related to their behavior in being exposed to print media in the form of pamphlets and personal media in the form of monks; and (4) The prisoners' educational level was not related to their behavior in being exposed to media and utilizing knowledge of Dharma in practice, but it was found that the methods in which the certified religious teachers or monks taught via prayer activities, meditation, and evaluation of understanding through dialogue were related to the prisoners' utilization of knowledge of Dharma in practice following the teaching. The researcher recommended that 1) Klong-Prem Prison should consider providing more time for practicing meditation; 2) the prison should consider providing higher level training so that the certified religious teachers can better teach the prisoners; and 3) the prison should consider increasing the number of certified religious teachers and monks for prisoners' knowledge and understanding of Dharma.

Keywords: Exposure to media, Use of Dharma messages in everyday life, Klong-Prem Prison